

СХВАЛЕНО

**Протокол засідання
педагогічної ради ліцею
29.08.2023 № 1**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Директор _____ Ольга ШИЯН
29.08.2023**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Кременчуцького ліцею № 30 "Олімп"

імені Н.М.Шевченко

Кременчуцької міської ради

Кременчуцького району

Полтавської області

2023/2024 навчальний рік

Зміст

Пояснювальна записка.....	3
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 1-4 КЛАСІВ	7
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 5-6-х КЛАСІВ.....	26
Додаток 1 до Освітньої програми для 5-6-х.....	33
Додаток 2 до Освітньої програми для 5-6-х.....	34
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 7-9-х КЛАСІВ.....	35
Додаток 1 до освітньої програми для 7-9 класів.....	42
Додаток 2 до освітньої програми для 7-9 класів.....	43
Додаток 3 до освітньої програми для 7-9 класів.....	44
Додаток 4 до освітньої програми для 7-9 класів.....	45
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 10-11-х КЛАСІВ.....	50
Додаток 1 до освітньої програми для 10-11 класів.....	56
Додаток 2 до освітньої програми для 10-11 класів.....	57
Додаток 3 до освітньої програми для 10-11 класів.....	58
Додаток 4 до освітньої програми для 10-11 класів.....	59
Додаток 5 до освітньої програми для 10-11 класів.....	60
Додаток 6 до освітньої програми для 10-11 класів.....	61
Додаток 7 до освітньої програми для 10-11 класів.....	62
Додаток 8 до освітньої програми для 10-11 класів.....	67

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» імені Н.М.Шевченко
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області
на 2023/2024 навчальний рік

Пояснювальна записка

Кременчуцький ліцей № 30 «Олімп» імені Н.М. Шевченко Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області здійснює планування діяльності на підставі:

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;
- Державних стандартів повної загальної середньої освіти:
  - ✓ на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);
  - ✓ на рівні базової середньої освіти: в 5-6 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);
  - ✓ в 7 – 9 класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);
  - ✓ на рівні профільної середньої освіти (в 10 – 11 класах) – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);
  - ✓ власного Статуту.

Організація освітньої діяльності ліцею у 2023/2024 навчальному році здійснюється відповідно до законодавчих документів, спрямованих на подальший розвиток освіти та її інтегрування до європейського простору, заходів державних, обласних та міських цільових освітніх програм.

У 2023/2024 навчальному році пріоритетними є такі напрями освітньої діяльності:

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- впровадження у 5-6 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт);
- організація освітнього процесу після вимушеного переривання його звичного перебігу, викликаного військовою агресією рф на території нашої держави;
- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції; просвіта з питань особистої безпеки;
- організація навчальної діяльності здобувачів освіти та способів побудови зворотного зв'язку в умовах очної, дистанційної, змішаної форм навчання;
- психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Освітня програма ліцею на 2023/2024 навчальний рік складається:

для 1-х, 2-х – за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, розробленою під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22;

для 3-х, 4-х класів – за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22;

для 5-6-х класів – за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (додаток 3);

для 7-9-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1);

для 10-х, 11-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464) (таблиці 2, 3)

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки,

молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) класи, в яких більше 27 учнів, діляться на групи під час вивчення іноземної мови, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі. Організація здобуття загальної середньої освіти в Кременчуцькому ліцеї «Олімп» № 30 відбувається за денною формою, яка є основною формою здобуття повної загальної середньої освіти відповідного рівня.

Індивідуальна форма здобуття освіти (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж) може організовуватися в закладі відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8»), від 10 липня 2019 року № 955, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019 р. за № 852/33823. Для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти можуть використовуватися технології дистанційного навчання відповідно до:

- Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 №466 (зі змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки України № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015, №466 від 25.04.2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>,

- «Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти» (наказ МОН України від 24.02.2023 № 201, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15 березня 2023 р. за № 455/39511 {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 333 від 22.03.2023});

- наказу Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року № 536 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти» https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/64866/.

Кременчуцький ліцей № 30 «Олімп» – заклад загальної середньої освіти, у якому навчання здійснюється за суспільно-гуманітарним (історичний профіль у 10-А, 11-А класах), філологічним (українська філологія у 10-Б і 11-Б класах; та англійська філологія у 10-В та 11-В класах) напрямками. У закладі освіти 40 класів, в яких навчається 1160 учнів.

Структура навчального року

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 813 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану

в Україні», освітній процес у 2023/2024 навчальному році розпочинається 1 вересня 2023 року і закінчується 28 червня 2024 року.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою. Протягом навчального року для учнів передбачено канікули.

По закінченню навчального року здійснюється річне оцінювання навчальних досягнень учнів. Усі учні 1-8-х,10-х класів, незалежно від результатів річного оцінювання, переводяться на наступний рік навчання.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1369 від 07 грудня 2018 року, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 за № 8/32979, учні 4, 9 та 11-х класів складають державну підсумкову атестацію. Перелік предметів для державної підсумкової атестації, форму та терміни її проведення Міністерством освіти і науки України буде затверджено додатково.

Мережа класів закладу освіти формується на підставі нормативів їх наповнюваності та санітарно-гігієнічних умов для здійснення освітнього процесу.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

У 2023/2024 навчальному році для учнів 1-11 класів організовано освітній процес у дві зміни в змішаному режимі, а саме:

I зміна (08:30-12:00): 1-5 класи – очно, 6-11 класи – з використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу, на освітній платформі Google Workspace.

II зміна (12:05-15:35): 6-11 класи – очно, 1-5 класи – з використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу, на освітній платформі Google Workspace.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Режим роботи школи для учнів 1-11 класів – п'ятиденний.

Тривалість уроків становить:

у 1-му класі – 35 хвилин,

у 2-4-х класах – 40 хвилин,

у 5-11 класах – 45 хвилин.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 1-4 класів

Кременчуцького ліцею № 30 "Олімп"

імені Н. М. Шевченко

Кременчуцької міської ради Кременчуцького
району

Полтавської області

на 2023/2024 навчальний рік

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 1-4 КЛАСІВ
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» імені Н.М. Шевченко
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітня програма **початкової освіти** (далі освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації у Кременчуцькому ліцеї №30 «Олімп» імені Н.М.Шевченко Кременчуцького району Полтавської області початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма школи I ступеня (початкова освіта) розроблена з урахуванням основних вимог Конституції України на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти у редакції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688, Концепції «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами), наказу МОН України від 12.08.2022 № 743-22 Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти», Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.07.2021 № 813, Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 25.06.2018 №677, Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 12.01.2016 №8 (у редакції наказу МОН України від 10.07.2019 №955), Положення про дистанційну форму здобуття

повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 №1115, Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 №872 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 №588, листа МОН України від 07.04.2021 №1/9-188 «Щодо освітніх програм», листів МОН України від 01.02.2018 №1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі», від 17.09.2019 №1/9-581 «Про застосування державної мови в освітньому процесі», листа МОН України від 19.08.2022 № 1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році», листа Міністерства освіти і науки України від 30.03.2021 №1/9-174 щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 3-4-х класів НУШ, листа МОН України від 18.05.2018 №1/9-322 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України від 25.09.2020 №2205, Статуту ліцею.

Кременчуцький ліцей № 30 «Олімп» імені Н.М. Шевченко працює за Типовою освітньою програмою для 1-2 класів та Типовою освітньою програмою для 3-4 класів (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22), розроблені під керівництвом Шияна Р.Б., в яких оновлено зміст у частині питань цивільного захисту, поводження з вибухонебезпечними предметами, у зв'язку з масовим вторгненням збройних сил російської федерації в Україну (наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22). <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pochatkova-shkola/onovleni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli-1-4-klasisv>

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових та предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;

- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма початкової освіти ліцею окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття базової середньої освіти;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою

Гранично допустиме **навчальне навантаження** здобувачів освіти встановлено відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту», з урахуванням вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України від 25.09.2020 №2205.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження.

Загальний обсяг навчального навантаження відповідає вимогам, визначеним у Державному стандарті початкової освіти.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантної, так і варіативної складових.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах ліцею.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи ліцею передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та

варіативну складову.

Учні з особливими освітніми потребами (з порушеннями, слуху, опорно-рухового апарату, тяжкими порушеннями мовлення, затримкою психічного розвитку), здобувають початкову освіту в ліцеї №30 «Олімп» за навчальними планами та ІПР складеними на основі типових навчальних планів та освітньою програмою, затвердженими наказами МОН України.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі: Рідномовна освіта (українська мова та література; мови та літератури корінних народів та національних меншин) Іншомовна освіта
Математична
Природнича
Технологічна
Інформатична
Соціальна і здоров'язбережувальна
Громадянська та історична
Мистецька
Фізкультурна

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЛЦЕЮ
з навчанням українською мовою
1АБВГ, 2АБВГ, 3АБВГ, 4АБВГ**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
	1АБВГ	2АБВГ	3АБВГ	4АБВГ	Разом
Українська мова	5	5	5	5	20
Іноземна мова	2	3	3	3	11
Математика	3	3	4	4	14
Я досліджую світ*	7	8	7	7	29
Інформатика	0	0	1	1	2
Мистецтво**	2	2	2	2	8
Фізична культура***	3	3	3	3	12
Усього	19+3	21+3	22+3	22+3	84+12
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	26	26	100

У 2023/2024 навчальному році додаткові години **не використовуються**.

І цикл
1-2 класи

Мовно-літературна освітня галузь

Рідномовна освіта (українська мова і література, мови і літератури корінних народів та національних меншин)

Метою рідномовної освіти для загальної середньої освіти є розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою (якщо вона не українська); формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.

Відповідно до мети, головними завданнями рідномовної освіти у початковій школі Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» імені Н.М. Шевченко є:

- виховання стійкої мотивації до читання та прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь, зокрема діалогічного мовлення, театралізацію;
- розвиток уміння вдумливого читання і базових правописних умінь;
- збагачення духовного світу учнів через естетичне сприймання творів художньої літератури та медіапродуктів;
- розвиток уяви та творчого мислення учнів за допомогою творів літератури та мистецтва, медіатекстів, театралізації, гри;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- розвиток здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами, зокрема і в мовних іграх, для опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- створення сприятливого мовного середовища у школі, зокрема й через пізнання сучасної дитячої літератури різної тематики та жанрів.

У початковому курсі рідномовної освіти виокремлено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Комунікативна компетентність, зокрема вільне володіння українською мовою та спілкування рідною мовою (якщо вона не українська), виявляється в безпосередньому та опосередкованому спілкуванні.

Мовно-літературна освітня галузь. Іншомовна освіта (англійська)

Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування

іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі ліцею є: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів; використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Математична освітня галузь

Метою математичної освітньої галузі Стандарт визначає «розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем».

У відповідності із загальними цілями найважливішими завданнями навчання математики можуть бути:

- формування здатності розпізнавати серед повсякденних проблем ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів;
- розвиток уміння здійснювати дослідження, аналіз, планування послідовності дій для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач; формування та розвиток усвідомлених і міцних обчислювальних навичок; вироблення вміння описувати побачене, почуте, прочитане за допомогою простих математичних моделей;
- формування відповідального ставлення щодо висунування гіпотез, їх оцінки, доведення або спростування, обґрунтування свого вибору; вироблення досвіду дослідження просторових відношень, форм об'єктів навколишнього світу, конструювання площинних та об'ємних геометричних фігур; вироблення вміння сприймати, перетворювати та оцінювати отриману інформацію, використовуючи різні джерела, у тому числі й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

У початковому курсі математичної освіти відповідно до зазначеної мети і сформульованих завдань виділено такі змістові лінії: «Лічба», «Числа. Дії з

числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

Природнича освітня галузь

Метою природничої освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довкіллі.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями природничої освітньої галузі у початковій школі є:

- виховання любові та шанобливого ставлення до природи рідного краю, України, планети Земля;
- формування екологічно й етично обґрунтованої поведінки у природі, залучення до участі у природоохоронних акціях;
- розвиток зацікавлення до пізнання природи, оволодіння способами навчально-пізнавальної діяльності, елементарними дослідницькими вміннями (через експерименти, спостереження);
- поступове формування уявлень про природничо-наукову картину світу через поглиблення початкових знань про природні об'єкти і явища, взаємозв'язки в системі «нежива природа – жива природа», про залежність людини від стану навколишнього середовища та її вплив на нього.

Відповідно до зазначених мети і завдань, виокремлено такі змістові лінії: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Технологічна освітня галузь

Метою технологічної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями технологічної освітньої галузі у початковій школі є:

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;
- формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності;
- формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.

Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за

такими змістовими лініями: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Інформатична освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою інформатичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями інформатичної освітньої галузі у початковій школі є: формування відповідальної позиції цифрового громадянина, навичок безпечного й етичного користування цифровими пристроями та мережами формування початкових умінь розрізняти інформацію різних видів та працювати з нею за допомогою цифрових пристроїв чи без них; формування початкових умінь визначати, знаходити та зберігати інформацію, необхідну для розв'язання життєвих проблем (навчання, гри тощо), за допомогою цифрових пристроїв, мереж та без них, самостійно та під час групової взаємодії; розрізняти правдиву і неправдиву інформацію різних видів; налагодження комунікації за допомогою цифрових пристроїв та мереж для спільної творчості, співпраці, навчання, гри; формування початкових умінь створювати електронні тексти (зображення, відео, звуки, програми тощо) за допомогою цифрових пристроїв; формування вмій презентувати себе, власну творчість, ідеї, створені продукти та інші результати індивідуальної та групової діяльності за допомогою цифрових пристроїв.

Реалізація поставленої мети та завдань у початковій школі відбувається за змістовими лініями “Я у світі інформації”, “Моя цифрова творчість”, “Комунікація та співпраця”, “Я і цифрові пристрої”, “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”.

Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі для загальної середньої освіти є становлення самостійності учня / учениці, його / її соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі є: формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров'я і безпеки для себе і тих,

хто його / її оточує; виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я і безпеки; розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення; формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя; формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової та етичної поведінки для поліпшення добробуту; розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я; сприяння індивідуальному розвитку самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача; формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я; створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома змістовими лініями: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Громадянська та історична освітня галузь

Освітню програму громадянської та історичної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є створення умов для формування в учня / учениці початкової школи власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями громадянської та історичної освіти у початковій школі є: здобуття знань про сучасність і минуле своєї родини, місцевої громади, Батьківщини, людства, формування відповідного віковим можливостям розуміння змісту пам'ятних для себе та для громадян України подій; сприяння початковому усвідомленню власної гідності, цінності свободи і прав людини, своєї належності до родини, місцевої та шкільної громад, українського народу, вироблення відповідального ставлення до власної діяльності та діяльності інших; формування умінь орієнтуватися в історичному часі та соціальному просторі, знаходити та опрацьовувати доступну для себе суспільну інформацію, пояснювати її зміст та передавати породжені нею враження і думки; удосконалення набутих дітьми в дошкільному віці позитивних моделей поведінки у громадських місцях та опанування нових, пов'язаних із діяльністю школяра/школярки; розвиток здатності обстоювати власну думку та приймати інших, вирізняти вияви нерівності, несправедливості та дискримінації; створення умов для набуття успішного досвіду конструктивної взаємодії та громадянської поведінки, формування емоційно-ціннісного компоненту громадянської культури особистості.

Змістовні лінії: «Я – Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми – громадяни України. Ми – європейці».

Мистецька освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою навчання мистецтва для загальної середньої освіти є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями навчання мистецтва у початковій школі є: збагачення духовного світу учня/учениці під час сприймання мистецтва та художньої творчості; виховання шани до національної і світової культурної спадщини; набуття досвіду творення художніх образів через опанування елементарними мистецькими вміннями; розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей; розкриття творчого потенціалу особистості; стимулювання художньо-образного мислення, художніх інтересів; виховання естетичного смаку; сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня /учениці через мистецтво; розвиток уміння інтерпретувати твори мистецтва, висловлювати враження та особистісне ставлення до них; засвоєння початкових знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови, зокрема узв'язках; формування вміння презентувати й оцінювати власну творчість, плекання потреби у самовдосконаленні; виховання здатності застосовувати мистецтво для отримання задоволення та емоційного самопізнання.

Реалізація поставленої мети та завдань здійснюється за змістовими лініями: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь

Освітню програму фізкультурної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями фізкультурної освітньої галузі у початковій школі є: розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових умінь та навичок, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності; розширення функціональних можливостей організму через цілеспрямований розвиток фізичних якостей і природних здібностей; збереження та зміцнення здоров'я школярів; формування загальних уявлень про фізичну культуру, її значення в житті людини, збереженні та зміцненні здоров'я; формування основ здорового способу життя і створення умов для покращення фізичного і психоемоційного стану; формування практичних навичок щодо самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку; розвиток комунікативних умінь під час занять фізичною культурою; формування морально-вольових якостей та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом; усвідомлення

ролі занять спортом і Олімпійського руху для формування самоповаги, впевненості в собі, прагнення досягати успіху, дотримуючись принципів чесної гри; збільшення обсягу рухової активності, яка приносить радість дитині; формування творчих здібностей засобами фізичної культури.

Змістові лінії: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

II цикл
3-4 класи

Мовно-літературна освітня галузь
Рідномовна освіта (українська мова і література,
мови і літератури корінних народів та національних меншин)

Метою рідномовної освіти для загальної середньої освіти є розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою; формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями рідномовної освіти у початковій школі є: виховання стійкої мотивації до читання та прагнення вдосконалювати своє мовлення; сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь, зокрема діалогічного мовлення, театралізацію; розвиток уміння вдумливого читання і базових правописних умінь; збагачення духовного світу учнів через естетичне сприймання творів художньої літератури та медіапродуктів; розвиток уяви та творчого мислення учнів за допомогою творів літератури та мистецтва, медіатекстів, театралізації, гри; формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти); розвиток здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами, зокрема і в мовних іграх, для опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови; створення сприятливого мовного середовища у школі, зокрема й через пізнання сучасної дитячої літератури різної тематики та жанрів.

Відповідно до окреслених завдань, у початковому курсі рідномовної освіти виокремлено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Мовно-літературна освітня галузь. Іншомовна освіта (англійська)

Освітню програму з іншомовної освіти створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі є: обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями

для самостійного вивчення іноземних мов; здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів; використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі змістові лінії: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія».

Математична освітня галузь

Освітня програма з математики спрямована на формування в учнів математичної компетентності, реалізацію мети та загальних цілей освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової освіти (далі Стандарт).

Метою математичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями математичної освітньої галузі у початковій школі є: формування здатності розпізнавати серед повсякденних проблем ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів; розвиток уміння здійснювати дослідження, аналіз, планування послідовності дій для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач; формування та розвиток усвідомлених обчислювальних навичок; вироблення вміння описувати побачене, почуте, прочитане за допомогою простих математичних моделей; формування відповідального ставлення щодо висування гіпотез, їх оцінювання, доведення або спростування, обґрунтування свого вибору; набування досвіду дослідження просторових відношень, форм об'єктів навколишнього світу, конструювання площинних та об'ємних геометричних фігур; розвиток уміння сприймати, перетворювати та оцінювати здобуту інформацію, використовуючи різні джерела, зокрема й засоби інформаційно- комунікаційних технологій.

У початковому курсі математичної освіти, відповідно до окресленої мети і сформульованих завдань, визначено такі змістові лінії: «Лічба», «Числа. Дії з

числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

Природнича освітня галузь

Освітню програму природничої освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою природничої освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довіклі.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями природничої освітньої галузі у початковій школі є: виховання любові та шанобливого ставлення до природи рідного краю, України, планети Земля; формування екологічно й етично обґрунтованої поведінки у природі, залучення до природоохоронних акцій; розвиток зацікавлення до пізнання природи, оволодіння способами навчально-пізнавальної діяльності, елементарними дослідницькими вміннями (через експерименти, спостереження); поступове формування уявлень про природничо-наукову картину світу через поглиблення початкових знань про природні об'єкти і явища, взаємозв'язки в системі «нежива природа – жива природа», про залежність людини від стану навколишнього середовища та її вплив на нього.

Відповідно до зазначених мети і завдань, виокремлено такі змістові лінії: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Технологічна освітня галузь

Освітню програму технологічної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою технологічної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями технологічної освітньої галузі у початковій школі є: залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат; формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності; формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище; створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.

Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за такими змістовими лініями: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій»,

Світ ремесел», «Побут».

Інформатична освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою інформатичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями інформатичної освітньої галузі у початковій школі є: формування відповідальної позиції цифрового громадянина, навичок безпечного й етичного користування цифровими пристроями та мережами; формування початкових умінь розрізняти інформацію різних видів та працювати з нею за допомогою цифрових пристроїв чи без них; формування початкових умінь визначати, знаходити та зберігати інформацію, необхідну для розв'язання життєвих проблем (навчання, гри тощо), за допомогою цифрових пристроїв, мереж та без них, самостійно та під час групової взаємодії; розрізняти правдиву і неправдиву інформацію різних видів; налагодження комунікації за допомогою цифрових пристроїв та мереж для спільної творчості, співпраці, навчання, гри; формування початкових умінь створювати електронні тексти (зображення, відео, звуки, програми тощо) за допомогою цифрових пристроїв; формування вмінь презентувати себе, власну творчість, ідеї, створені продукти та інші результати індивідуальної та групової діяльності за допомогою цифрових пристроїв.

Реалізація поставленої мети та завдань у початковій школі відбувається за змістовими лініями: “Я у світі інформації”, “Моя цифрова творчість”, “Комунікація та співпраця”, “Я і цифрові пристрої”, “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”.

Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти. Метою соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі для загальної середньої освіти є становлення самостійності учня / учениці, його / її соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку. Відповідно до окресленої мети, головними завданнями соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі є: формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров'я і безпеки для себе і тих, хто його / її оточує; виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до

власного здоров'я і безпеки; розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення; формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя; формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової етичної поведінки для поліпшення добробуту; розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я; сприяння індивідуальному розвитку самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача; формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я; створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома змістовими лініями: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Громадянська та історична освітня галузь

Освітню програму громадянської та історичної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є створення умов для формування в учня / учениці власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями громадянської та історичної освіти у початковій школі є: здобуття знань про сучасність і минуле своєї родини, місцевої громади, Батьківщини, людства, формування відповідного віковим можливостям розуміння змісту пам'ятних для себе та для громадян України подій; утвердження власної гідності, формування цінності свободи і прав людини, усвідомлення своєї належності до родини, місцевої та шкільної громад, українського народу, вироблення відповідального ставлення до власної діяльності та діяльності інших; формування умінь орієнтуватися в історичному часі та соціальному просторі, знаходити та опрацьовувати доступну для себе суспільну інформацію, пояснювати її зміст та передавати породжені нею враження і думки; удосконалення набутих дітьми в дошкільному віці позитивних моделей поведінки у громадських місцях та опанування нових, пов'язаних із діяльністю школяра/школярки; розвиток здатності обстоювати власну думку та приймати інших, вирізняти вияви нерівності, несправедливості та дискримінації; створення умов для набуття успішного досвіду конструктивної взаємодії та громадянської поведінки.

Змістових ліній: «Я – Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми – громадяни України. Ми – європейці».

Мистецька освітня галузь

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту

початкової освіти.

Метою навчання мистецтва для загальної середньої освіти є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями навчання мистецтва у початковій школі є: збагачення духовного світу учня/учениці під час сприймання мистецтва та художньої творчості; виховання шани до національної і світової культурної спадщини; набуття досвіду творення художніх образів через опанування елементарними мистецькими вміннями; розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей; розкриття творчого потенціалу особистості; стимулювання художньо-образного мислення, художніх інтересів; виховання естетичного смаку; сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво; розвиток уміння інтерпретувати твори мистецтва, висловлювати враження та особистісне ставлення до них; засвоєння початкових знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови, зокрема у взаємозв'язках; формування вміння презентувати й оцінювати власну творчість, плекання потреби у самовдосконаленні; формування вміння взаємодіяти з іншими через мистецтво, виявляти зв'язки мистецтва з природним і соціокультурним середовищем;

Реалізація окресленої мети та завдань здійснюється за змістовими лініями:

«Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь

Освітню програму фізкультурної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою цієї галузі для загальної середньої освіти є формування в учня / учениці стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями фізкультурної освітньої галузі у початковій школі є:

розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових умінь та навичок, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності;

розширення функціональних можливостей організму через цілеспрямований розвиток фізичних якостей і природних здібностей;

збереження та зміцнення здоров'я школярів;

формування основ здорового способу життя і створення умов для покращення фізичного і психоемоційного стану;

формування практичних навичок щодо самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку;

розвиток комунікативних умінь під час занять фізичною культурою;

формування морально-вольових якостей та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом;

усвідомлення ролі занять спортом і Олімпійського руху для формування самоповаги, впевненості в собі, прагнення досягати успіху, дотримуючись принципів чесної гри; збільшення обсягу рухової активності, яка приносить радість дитині; формування творчих здібностей засобами фізичної культури.

Змістові лінії: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

Освітня програма початкової освіти Кременчуцького ліцею №30 «Олімп» імені Н.М. Шевченко Кременчуцького району Полтавської області передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 5-6-х класів

Кременчуцького ліцею № 30 "Олімп"

імені Н. М. Шевченко

Кременчуцької міської ради Кременчуцького

району

Полтавської області

на 2023/2024 навчальний рік

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 5-6-х КЛАСІВ

Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» імені Н.М. Шевченко
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області

1. Загальні положення

Освітня програма для 5-6-х класів Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

У 2023/2024 навчальному році пріоритетними є такі напрями освітньої діяльності:

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- впровадження у 5-6 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт);
- організація освітнього процесу після вимушеного переривання його звичного перебігу, викликаного спочатку тривалими карантинами, потім – військовою агресією рф на території нашої держави;
- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції;
- просвіта з питань особистої безпеки;
- організація навчальної діяльності здобувачів освіти та способів побудови зворотного зв'язку в умовах очної, дистанційної, змішаної форм навчання;
- психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану.

Освітня програма ліцею для 5-6-х класів відповідає структурі Типової освітньої програми.

Освітня програма ліцею для 5-6-х класів **визначає**:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (5-6 класи), його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма ліцею для 5-6-х класів включає:

- навчальні плани для 5-6-х класів, що ґрунтується на типових навчальних планах Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3);

- перелік модельних навчальних програм, що використовуються ліцеєм в освітньому процесі;
- форми організації освітнього процесу у закладі;
- опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Для реалізації мети повної загальної середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу розроблено та використовується в освітній діяльності дана освітня програма, затверджена педагогічною радою ліцею.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою для 5-х класів ліцею

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до ліцею, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення такого оцінювання наказом директора створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (5-6 класи) базової середньої освіти його розподіл між освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) ліцею сформовано відповідно до додатку 1 (для закладів з навчанням українською мовою).

Розподіл навчального навантаження для 5-х класів здійснено за освітніми галузями відповідно до рекомендованої кількості навчальних годин за освітніми галузями.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень та рік					
		рекомендоване		мінімальне		максимальне	
		5 клас	6 клас	5 клас	6 клас	5 клас	6 клас
Мовно-літературна	на тиждень	11	11	10	10	13	13
	на рік	385	385	350	350	455	455
Математична	на тиждень	5	5	4	4	6	6
	на рік	175	175	140	140	210	210
Природнича	на тиждень	2	4	1,5	2	3	5
	на рік	70	140	52,5	70	105	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1,5	1,5	1	1	3	3
	на рік	52,5	52,5	35	35	105	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	2	1	1,5	2	3
	на рік	35	70	35	52,5	70	105
Технологічна	на тиждень	2	2	1	1	3	3
	на рік	70	70	35	35	105	105
Інформатична	на тиждень	1,5	1,5	1	1	2	2
	на рік	52,5	52,5	35	35	70	70
Мистецька	на тиждень	2	2	1	1	3	3
	на рік	70	70	35	35	105	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105
Усього	на тиждень	29	32				
	на рік	1015	1120				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2	2				
	на рік	70	70				
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31	34				
	на рік	1085	1190				
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28	31				
	на рік	980	1085				

4. Навчальний план для 5-6-х класів

Навчальний план для 5-6-х класів складено на основі типового навчального плану додатку 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів для закладів загальної середньої освіти. Навчальний план для 5-6-х класів (додатки 1, 2) містить:

- розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для проведення індивідуальних консультацій та групових занять з історії України та української мови (з урахуванням освітніх потреб учнів);
- кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані ліцею відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не менше, ніж у типовому навчальному плані (4 години на тиждень);
- уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться три рази на тиждень, що відображено у навчальних планах ліцею для 5-6-х класів;
- кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі визначено у межах заданого діапазону (додаток 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів для закладів загальної середньої освіти) і відповідає рекомендованій кількості годин;
- сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не перевищує загальнорічну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Освітня галузь	Перелік предметів	Модельна навчальна програма	Наказ
Мовно-літературна	Українська мова	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти Автори: Заболотний О.В, Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
	Українська література	«Українська література. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти. Автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
	Зарубіжна література	«Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої	Наказ МОН України від

		<i>освіти</i> . Автори: Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.	12.07.2021 № 795
	Англійська мова	<i>«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.</i> Автори: Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
<i>Математична</i>	Математика	<i>«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.</i> Автор: Істер О.С.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
<i>Природнича</i>	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	<i>«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.</i> Автори: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
<i>Соціальна і здоров'я-збережувальна</i>	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	<i>«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти.</i> Автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
	Вчимося жити разом	<i>«Вчимося жити разом. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.</i> Автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
<i>Громадянська та історична</i>	Вступ до історії України та громадянської освіти	<i>«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти.</i> Автори: Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
<i>Інформатична</i>	Інформатика	<i>«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.</i> Автори: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
<i>Технологічна</i>	Технології	<i>«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.</i> Автори: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
<i>Мистецька</i>	Інтегрований курс «Мистецтво»	<i>«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти.</i> Автори: Масол Л.М., Просіна О.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795

Фізична культура	Фізична культура	<p>«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори: Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М. та інші</p>	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу МОН України від 10.08.2021 № 898)
------------------	------------------	--	---

6. **Форми організації освітнього процесу**

Форми організації освітнього процесу визначені педагогічною радою ліцею і залежать від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо).

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Форми організації освітнього процесу:

Організація освітнього процесу в ліцеї здійснюється в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

- Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу, на освітній платформі Google Workspace.
- За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня для забезпечення права на здобуття повної загальної середньої освіти дітей з особливими потребами (при наявності відповідних категорій).

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків.

Особливості організації освітнього процесу.

- Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованого курсу «Мистецтво. 5-6 класи» за програмою Масол Л.С. відповідає рекомендованому навчальному часу (2 години на тиждень). У ліцеї вивчаються два автономних предмети: «Образотворче мистецтво» (1 година на тиждень) і «Музичне мистецтво» (1 година на тиждень).
- Навчання за інтегрованим курсом «Здоров'я, безпека та добробут» здійснюється у пакеті з програмою «Вчимося жити разом», що спрямована на набуття учнями психосоціальних компетентностей, сприятливих для етичної поведінки в контексті загальнолюдських цінностей, базових прав людини.

- Поділ класів на групи при вивченні окремих навчальних предметів здійснюється відповідно до Порядку, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128. Клас ділиться на групи:
- при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі;
- при проведенні уроків з технологій (окремо для хлопців і дівчат) за умови наявності в класі понад 27 учнів, але не менше 8 учнів у групі.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Педагогічною радою ліцею прийнято рішення не оцінювати результати навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовано на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/conv#n83>).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-6-х класів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється на підставі вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм і способів:

- усної (шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової в тому числі графічної (шляхом виконання діагностичних, самостійних, контрольних робіт, тестування організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (шляхом організації різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники ліцею здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Додаток 1
до Освітньої програми для 5-6-х
класів Кременчуцького ліцею № 30
«Олімп» на 2023/2024 навчальний рік

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 5-х класів

за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої
освіти,
затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021 № 235
(таблиця 1)

Освітня галузь	Навчальні предмети, галузеві інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах			
		5-А	5-Б	5-В	5-Г
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5
	Іноземна мова (<i>англійська</i>)	3,5	3,5	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	1	1
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут»	1,5	1,5	1,5	1,5
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		26+3	26+3	26+3	26+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	28	28
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	28+3	28+3

Додаток 2
до Освітньої програми для 6-х класів
Кременчуцького ліцею № 30
«Олімп» на 2023/2024 навчальний рік

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 6-х класів

за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти,
затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021 № 235
(таблиця 1)

Освітня галузь	Навчальні предмети, галузеві інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах			
		6-А	6-Б	6-В	6-Г
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5
	Іноземна мова (<i>англійська</i>)	3,5	3,5	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	2	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека і добробут»	1,5	1,5	1,5	1,5
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		29+3	29+3	29+3	29+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31	31	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3	31+3	31+3

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 7-9-х класів

Кременчуцького ліцею № 30 "Олімп"

імені Н. М. Шевченко

Кременчуцької міської ради Кременчуцького
району

Полтавської області

на 2023/2024 навчальний рік

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» імені Н. М. Шевченко
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області
для 7-9 класів

1. Загальні положення

Освітня програма Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» для 7-9 класів (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» (стаття 33), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11) та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма базової середньої освіти (7-9 класи) ліцею окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової загальної середньої освіти.

Освітня програма відповідає структурі Типової освітньої програми та визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження, його розподіл за роками навчання;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натепер подані в рамках навчальних планів (додатки 1-3) (відповідає таблиці 1 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405);
- перелік навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- форми організації освітнього процесу;

- опис інструментарію оцінювання, опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти, перелік яких наведено в додатку 4 (відповідає таблиці 18 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405);

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за даною освітньою програмою (продовжувати здобуття базової середньої освіти)

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до ліцею досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження базової середньої освіти

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3640 годин/навчальний рік:

- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

4. Навчальні плани (7-9 класи)

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у *навчальних планах* ліцею для 7-9 класів (*додатки 1-3*).

Навчальний план укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Варіативна складова навчального плану не використовується

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальний план зорієнтований на роботу ліцею за 5-денним навчальним тижнем.

5. Перелік навчальних програм

Зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України», і розміщені на офіційному веб-сайті МОН (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>).

6. Форми організації освітнього процесу

Форми організації освітнього процесу визначені педагогічною радою ліцею і залежать від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо).

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Форми організації освітнього процесу

Організація освітнього процесу в ліцеї здійснюється в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

- Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу, на освітній платформі G Suite for Education.
- За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня для забезпечення права на здобуття повної загальної середньої освіти дітей з особливими потребами (при наявності відповідних категорій).

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів протягом навчального року за умови виконання державних вимог Державного стандарту.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 7-9 класів здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.04.2011 № 329 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 11.05.2011 за № 566/19304) та орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 25.08.2013 №1222 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/conv#n83>).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Додаток 1
до освітньої програми для 7-9 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 7-х класів

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

(таблиця 1)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		7-А	7-Б	7-В	7-Г
Інваріантна складова					
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5	2,5	2,5
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова (<i>англійська</i>)	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1
	Всесвітня історія	1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2
	Фізика	2	2	2	2
	Хімія	1,5	1,5	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		28+3	28+3	28+3	28+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5+3	30,5+3	30,5+3	30,5+3

Додаток 2
до освітньої програми для 7-9 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 8-х класів

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

(таблиця 1)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8-А	8-Б	8-В
Інваріантна складова				
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (<i>англійська</i>)	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом		28,5+3	28,5+3	28,5+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5+3	31,5+3	31,5+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 9-х класів

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405
(таблиця 1)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		9-А	9-Б	9-В
Інваріантна складова				
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (<i>англійська</i>)	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	3
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом		30+3	30+3	30+3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і

		<p>розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p>

		Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися</p>

		<p>впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 10-11 класів

Кременчуцького ліцею № 30 "Олімп"

імені Н. М. Шевченко

Кременчуцької міської ради Кременчуцького району

Полтавської області

на 2023/2024

навчальний рік

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 10-11 КЛАСІВ

**Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» імені Н. М. Шевченко
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області**

1. Загальні положення

Освітня програма Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп» для 10-11 класів (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», складена на підставі наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів світи загальної середньої освіти III ступеня» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»), від 31.03.2020 №464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», відповідати структурі Типової освітньої програми і визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів;
- Освітня програма включає:
  - навчальні плани для 10-11 класів (додатки 1-6, складені відповідно до таблиць 2, 3 Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493);
  - перелік навчальних програм;
  - форми організації освітнього процесу;
  - опис інструментарію оцінювання;
  - очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм (додаток 7, складений відповідно таблиці 4 Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493), пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН України);

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових

компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює підходи до планування й організації ліцеєм єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом повної загальної середньої освіти.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття профільної середньої освіти

Навчання за освітньою програмою профільної середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до ліцею досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом про здобуття базової середньої освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень базової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора ліцею створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти складає 2660 годин/навчальний рік:

- для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
- для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

4. Навчальні плани

Навчальні плани для 10-11 класів ліцею містять загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачають години на факультативи, індивідуальні заняття.

Навчальні плани укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова (англійська)», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

У навчальному плані зазначено кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами: «Інформатика», «Технології», «Мистецтво», що вивчаються на рівні стандарту (по 1,5 години кожний).

Профільне навчання здійснюється на базі 10-х та 11-х класів з урахуванням матеріально-технічного, навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу освіти, навчальних інтересів учнів та побажань батьків таким чином:

- 10-А клас – історичний профіль;
- 10-Б клас – профіль української філології;
- 10-В клас – профіль англійської філології;
- 11-А клас – історичний профіль;
- 11-Б клас – профіль української філології;
- 11-В клас – профіль англійської філології.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети, що вивчаються на профільному рівні (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин відповідає *таблиці 3* Типової освітньої програми);
- варіативна складова освітньої програми не використовується.

У процесі складання навчального плану ліцею враховано, що:

- профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів з різних освітніх галузей;
- кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;

Профільне вивчення історії здійснюється учнями 10-А і 11-А класів.

Важливими завданнями навчання історії є розвиток в учнів історичного мислення, формування позитивної історичної самоідентифікації, навичок творчої діяльності та вмінь використовувати отриманий досвід на практиці, виховання в молодого покоління особистісних рис громадянина України, загальнолюдських духовних цінностей, демократизму, патріотизму; підготовка учнів до свідомої активної участі в суспільному житті.

Профільне вивчення української мови організовано для учнів 10-Б і 11-Б класів.

Досконале володіння рідною мовою, яка водночас є державною, високий рівень мовленнєвої культури – невід’ємна характеристика людини освіченої й культурної незалежно від обраного нею фаху.

Профільне вивчення англійської мови здійснюється в 10-В та 11-В класах.

Мета навчання у профільних класах полягає у формуванні в учнів іншомовної комунікативної компетентності у межах сфер і тем, окреслених навчальною програмою для кожного профілю. Профільне навчання відбувається відповідно до цілей та змісту обраного учнями факультативного курсу і передбачає поглиблене та професійно зорієнтоване оволодіння мовою.

Детальний розподіл тижневого навчального навантаження окреслено у навчальних планах для 10-11 класів (*додатки 1-6*).

5. Навчальні програми

Зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України», і розміщені на офіційному веб-сайті МОН (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>).

6. Форми організації освітнього процесу

Форми організації освітнього процесу визначені педагогічною радою ліцею і залежать від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо).

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Форми організації освітнього процесу

Організація освітнього процесу в ліцеї здійснюється в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

- Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу, на освітній платформі G Suite

for Education.

- За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня для забезпечення права на здобуття повної загальної середньої освіти дітей з особливими потребами (при наявності відповідних категорій).

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей (засвоєння нового матеріалу проводиться на лекції, конференції, екскурсії);
- розвиток компетентностей (з метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття);
- перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей (крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття);
- корекція основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також використовуються такі форми організації освітнього процесу, як екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

7. Опис інструментарію оцінювання

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.04.2011 № 329 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 11.05.2011 za № 566/19304) та орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 25.08.2013 №1222 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/conv#n83>).

У ліцеї наявні адаптовані для учнів, доповнені та конкретизовані вчителем критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти зорієнтовано на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття повної загальної середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці (після закінчення 10-го класу) і у свідоцтві про здобуття повної загальної середньої освіти, що видається учневі після завершення навчання.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

8. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів (*додаток 7*).

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів (*додаток 8*).

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Додаток 1
до освітньої програми для 10-11 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 10-А класу
(історичний профіль навчання)

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408
(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН
від 31.03.2020 № 464)
(таблиці 2, 3)

<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класі</i>
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (<i>англійська</i>)	2
Історія України	1,5 + 1,5
Всесвітня історія	1 + 2
Громадянська освіта	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Разом	27 + 3,5
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1,5
Технології	1,5
Разом	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Усього фінансується	38

Додаток 2
до освітньої програми для 10-11 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 10-Б класу
(профіль навчання «Українська філологія»)

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408
(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН
від 31.03.2020 № 464)
(таблиці 2, 3)

<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класі</i>
Українська мова	2 + 2
Українська література	2 + 2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (<i>англійська</i>)	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Разом	27 + 4
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1,5
Мистецтво	1,5
Разом	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Усього фінансується	38

Додаток 3
до освітньої програми для 10-11 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
10-В класу
(профіль навчання «Англійська філологія»)

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408
(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН
від 31.03.2020 № 464)
(таблиці 2, 3)

<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класі</i>
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (<i>англійська</i>)	2 + 3
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Разом	27 + 3
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1,5
Мистецтво	1,5
Разом	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Усього фінансується	38

Додаток 4
до освітньої програми для 10-11 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 11-А класу
(історичний профіль навчання)

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408
(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН
від 31.03.2020 № 464)
(таблиці 2, 3)

<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класі</i>
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (<i>англійська</i>)	2
Історія України	1,5 + 1,5
Всесвітня історія	1 + 2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Разом	26 + 3,5
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1,5
Технології	1,5
Разом	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Усього фінансується	38

Додаток 5
до освітньої програми для 10-11 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 11-Б класу
(профіль навчання «Українська філологія»)

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408
(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН
від 31.03.2020 № 464)
(таблиці 2, 3)

<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класі</i>
Українська мова	2 + 2
Українська література	2 + 2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англійська)	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Разом	26 + 4
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1,5
Мистецтво	1,5
Разом	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Усього фінансується	38

Додаток 6
до освітньої програми для 10-11 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 11-В класу
(профіль навчання «Англійська філологія»)

за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408
(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН
від 31.03.2020 № 464)
(таблиці 2, 3)

<i>Навчальні предмети</i>	<i>Кількість годин на тиждень у класі</i>
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (<i>англійська</i>)	2 + 3
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Разом	26 + 3
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1,5
Мистецтво	1,5
Разом	3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Усього фінансується	38

Додаток 7
до освітньої програми для 10-11 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення</p>

		<p>іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p>

		<p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати</p>

		<p>власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які</p>

		сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Додаток 8
до освітньої програми для 10-11 класів
Кременчуцького ліцею № 30 «Олімп»

Навчання за **наскрізними лініями** реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>